

**Değerli Arkadaşlarım,
Değerli Basın Mensupları,**

Gebze Teknik Üniversitesinde sizlerle birlikte olmaktan son derece mutluyum. Üniversitemizin rektörü Sayın Prof. Dr. Muhammed Hasan ASLAN'a ve çalışma arkadaşlarına ev sahipliği için teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli Arkadaşlarım,

Üniversitelerimizde çeşitlilik ve misyon çalışmalarının başlaması, yaygınlaşması, **araştırma üniversitelerinin** seçilmesi ve 2006'dan sonra kurulan üniversitelerimizde pilot çalışmalarla başlayan **bölgesel misyon** çalışmaları, Türk yükseköğretimi için gerçekten bir reform niteliğindedir.

Başkanlık görevine geldiğim günden bu yana, medeniyetimizin bilim tarihini zihnimizde başarıya engel oluşturan engelleri kaldırmak için bir örnek kabul ederek, Türk Yükseköğretimi'ni bilim ve eğitim alanında dünyada rekabet edebilir, hatta yön gösterir bir düzeye taşımak için sizlerle birlikte azami gayret içinde olduk. OECD verilerine göre, Türkiye 2015-2025 döneminde % 4.9 luk yıllık ortalama büyüme oranı ile OECD'ye üye ülkeler arasındaki en hızlı büyüyen ekonomilerden biri olacaktır. Türkiye'nin, günümüzde yaşamı daha iyi kılan tüm teknolojik ve bilimsel gelişmelere katkı sunması, tercih edilir bir paydaş olması ve çığır açıcı fikirlerle akademik arenada yer alması için üniversitelerimize büyük rol düşmektedir. YÖK olarak; güçlü Türkiye hedefi ile uyumlu biçimde, yayınlarıyla, eğitimiyle, mezunları ile milli ve yerli teknolojinin alt yapısını oluşturacak üniversiteleri inşa etmek üzere kararlı ve isabetli adımlar atıyoruz. Bu süreçte özellikle araştırma üniversitelerimizin güçlü dünya üniversiteleri ile rekabet edebilir hale gelmesi gerekmektedir.

Ülke olarak büyük hedefler koyduğumuz 2023'e sayılı zamanlar kala bu gayretlerimiz, takibimiz ve desteğimiz araştırma üniversiteleri ve aday üniversiteler üzerinde daha da yoğunlaşacaktır. Bunu ben, "**Araştırma Üniversitelerimiz 2023'e 3 kala**" mottosu ile her üç ayda bir sizlerle bir araya gelerek pekiştirmek, güncel tutmak, somut, görülebilir ve ölçülebilir sonuçlar almak üzere çalışarak sürdürmek istemekteyim. Bundan sonraki toplantımız – **Tematik alanlarda yuvarlak masa çalışmaları** – olarak devam edecektir. Bu toplantıya her birinizin uluslararası bir çalışma ortağınızı da davet etmenizi isteyeceğim. Çünkü hepimiz başarının farklı ülkelerdeki gelişmeleri ve bilim dünyasını takip etmekle doğrudan bağlantılı olduğunu biliyoruz.

Kıymetli Rektörler,

Dünya geneline bakıldığında araştırma üniversiteleri küresel bilgi ekonomisinin merkezindedirler, aynı zamanda kendi ülkelerindeki ulusal yükseköğretim sistemlerinin zirvesinde yer almaktadırlar, küresel sıralamalarda da en görünür olan onlardır. Bu kurumlardaki araştırmalarının birçoğu üniversite dışı kaynaklardan sağlanan fon ve sponsorluk ile birlikte yürütülmektedir. Ülke olarak yol almamız gereken en önemli noktalardan birisi büyük uluslararası fonlardan (Horizon 2020 gibi) faydalanma oranımızın yükseltilmesidir. Araştırmacılarımıza ve idarecilerimize bu alanda ciddi görevler düşmektedir. Bu noktada iki noktanın altını çizmek istiyorum. İlki proje ortaklıklarında kurumlarımıza düşen payın artması ikincisi ise yürütücü olarak yer aldığımız projelerin artması. Nasıl önde gelen indekslerde yayınları takip ederken basitçe yayın sayılarını değil etki faktörü yüksek dergilerdeki yayınların artmasını önemsiyor ve takip ediyorsak, uluslararası projelerde de

üniversitelerimizin proje bütçelerinde aldığı payı arttırmalarını ve proje konsorsiyumlarında yürütücü rolünü daha fazla üstlenmelerini bekliyoruz.

Değerli Çalışma Arkadaşlarım,

26 Eylül 2017 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızın Külliye’de araştırma üniversitelerimizin ilanı ile başlayan projemizin üzerinden bugün itibari ile 28 ay geçmiştir. Araştırma üniversiteleri ve aday üniversiteleri performans izleme ve değerlendirme toplantısını 16 Ekim 2019 tarihinde YÖK’te gerçekleştirmiştik. Bugünkü toplantımızın amaçlarından biri öğleden sonraki saatlerde sizlerin aksiyon planlarını dinlemektir. Bildiğiniz üzere 11. Kalkınma Planı’nda üniversitelerimizin uluslararası sıralamalarda üstlerde yer alabilmesi için konulan hedeflere ulaşması mümkün olabilecek en muhtemel üniversiteler araştırma üniversitelerimizdir.

Üniversitelerimiz homojen, yani birbirinin aynısı olmamalıdır. Bu bağlamda araştırma üniversiteleri de kendilerinin en yetkin oldukları tematik alanları öne taşımalıdır. Bir bütünden daha ziyade bu alanların en iyisi olmaya çalışmalıdırlar. Büyük üniversitelerimiz çok farklı alanlarda eğitim veriyor olabilir, bu eğitimi de hakkıyla yerine getiriyor olabilirler. Fakat dünya çapında, buluşlarıyla, araştırmalarıyla dünya biliminde söz sahibi araştırma merkezleri ve ekipleri oluşturmak her alanda mümkün değildir. Üniversitelerimizin mutlaka öncelikli alanları da dikkate alarak yoğunlaşacakları araştırma başlıkları belirlemeleri gerekmektedir. İkinci önemli nokta ise insan kaynağını, bütçeyi ve zamanı ihtiyaçları da dikkate alarak optimize etmektedir. Hepimiz ülkemiz yükseköğreniminin yapısını, ulusal ve bölgesel sosyoekonomik kalkınma ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde optimize etmek üzere çalışmalar yürütüyoruz. Disiplinlerin ve derslerin optimizasyonu ve fakültelerin yeniden yapılandırılması, disiplin geçişini ve entegrasyonu teşvik etmeye, uygulanabilir uzmanlığa ve çok yönlülüğe sahip profesyonellerin yetiştirilmesine ve belirli alanlarda derece veren lisansüstü çalışmaların gelişimini hızlandırmaya odaklanmalıdır. Ülkenin sosyo-ekonomik gelişmesinin baş aktörlerinden olan üniversitelerimiz özellikle araştırma üniversiteleri bu yetkinliklerini güçlü bir şekilde inovasyona ve toplumun refahına sunmalıdırlar.

Araştırma üniversitelerinde 4 temel alandaki işlevsel etkilerden söz edilmektedir:

1. Bilginin yayılması ve yenilikler
2. Ekonomik gelişme
3. Gelişmiş yeteneklerle donatılmış beşeri sermaye
4. Toplumsal refah ve yaşam kalitesine katkı

**Değerli arkadaşlarım,
Değerli Rektörler,**

Sizlerden somut beklentilerimizi konuşmanın akışı içerisinde birazdan aktaracağım.

Ancak, net bir şekilde ifade etmek istediğim ana konu **Araştırma Üniversitelerimizde vakit kaybetmeksizin araştırma ekosisteminin yaratılmasıdır**: Ülkemizde, kamu ve özel sektördeki araştırmalar ile üniversite ve sanayi sektöründeki araştırmalar birbirlerinden ayrı bir şekilde yürütülüyor. Aksine bunların her biri, birbirinin tamamlayıcısıdır ve ulaşılan sonuçlar **bütüncül araştırma ekosistemi** içerisinde ele alınmalıdır. Bu araştırmalar, aynı zamanda ülke ekonomisi, toplumun bizatihi kendisi ve araştırmacılar için güçlü birlikte

Çalışma ortamları ve bilgi etkileşimleri sunmaktadır. Politika üretenler, araştırma fonlayıcıları, araştırma kuruluşları ve de diğer tüm kilit paydaşlar, bu bahsettiğim araştırma ekosistemin birbirinden ayrılmaz bileşeni olduğunu bilmeli, hissetmeli ve bu konuda **motive edilmelidirler**. İvedilikle kurulmasını, oluşmasını talep ettiğimiz bu ekosistem için, araştırma üniversitelerindeki özellikle genç araştırmacılar ve teknik personel, gerek idareciler gerekse kendilerinden daha kıdemli araştırmacılar ve hocalar tarafından yol gösterici, ufuk açıcı küçük grup toplantıları ile desteklenmelidir. Yani özetle araştırma ekosistemi güçlendirilmelidir. Bu ekosistem içinde tematik sınırlı çalışma alanları bir disiplin modeli ile, disiplinler arası bir şekilde ve takım odaklı olarak yürütülmelidir. Bu konunun 11. Kalkınma planına girmiş olması bizi ziyadesi ile memnun etmiştir.

Araştırma niversitelerinin toplumdaki rolünden ve araştırma ekosisteminden bahsederken, üniversitelerimizin motive edici ve destekleyici önemine vurgu yapmak isterim. Akademik merak üzerine, yürütülen yabancı literatürde **mavi gökyüzü-serbest çalışma** (blue sky-free ranging research) modeli olarak adlandırılan perspektifi de desteklemeliyiz. nceki yıllarda “bu da nereden çıktı” dediğimiz birçok araştırma, disiplinler arası yürütüldüğünde ve uygulamalı bilimlere aktarıldığında ciddi ürünler ortaya çıkabilmektedir. Burada sınırsız bir beyin fırtınası söz konusudur ve mutlak gerçeklik yoktur. Değerli rektrlerimiz, entelektüel bir hacim yaratan bu kavramları genç araştırmacılara aktarmamız gerektiğini düşünüyorum. Bu tip araştırmacılık özellikle tek disiplinde değil de organize bir şekilde disiplinler arası yapıldığında ve iyi bir mentrlkle yürütüldüğünde ciddi uygulamalı sonuçlar ortaya çıkabilmektedir. Yani disiplinler arası çalışmayı da özenle desteklemeliyiz.

şimdi size slaytlar ile bazı sayısal verileri ve somut önerilerimizi sunmak isterim...

Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç
Yükseköğretim Kurulu Başkanı
Araştırma Odaklı İhtisaslaşma niversiteleri alıştayı
10 Ocak 2020, Gebze Teknik Üniversitesi Kongre Merkezi